

**UCHWAŁA NR LXVI/300/2024
RADY POWIATU WIERUSZOWSKIEGO
z dnia 25 stycznia 2024 r.**

**w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2024-2026”**

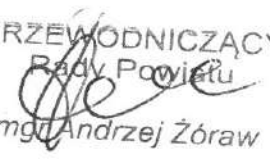
Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 572.), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1429) uchwala się co następuje:

§1. Uchwala się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Zobowiązuje się Zarząd Powiatu do corocznego przedkładania Radzie Powiatu Wieruszowskiego sprawozdania z realizacji programu, o którym mowa w §1.

§3. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wieruszowskiego.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

mgr Andrzej Żóraw

Uzasadnienie
do Uchwały Nr LXVI/300/2024
Rady Powiatu Wieruszowskiego
w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju
Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

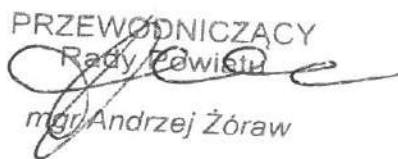
Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie między innymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Uchwałą Nr XXX/137/2021 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 28 stycznia 2021 r. przyjęty został do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023”, którego okres obowiązywania zakończył się z dniem 31.12.2023 r., wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3 letni okres tj. na lata 2024-2026.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie w oparciu o zaktualizowaną diagnozę zagrożeń środowisk rodzin biologicznych, wytyczył kolejne cele i zadania w programie, które mają służyć wzmocnieniu dotychczasowych działań związanych z zapewnieniem przez Powiat pieczy zastępczej. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 - 2026 określa działania mające na celu pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, doskonalą wsparcie funkcjonujących rodzin zastępczych oraz zapewnia utrzymanie odpowiedniego poziomu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

mgr Andrzej Żóraw

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024-2026

WIERUSZÓW 2024

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawy prawne, zadania własne i zlecone powiatu z zakresu pieczy zastępczej	5
II. Diagnoza powiatu wieruszowskiego	7
1. Sytuacja demograficzna	7
2. Diagnoza problemów społecznych	8
3. Problem przemocy domowej na terenie powiatu wieruszowskiego	11
Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK)	11
4. Placówki wsparcia dziennego	13
5. Charakterystyka i analiza pieczy zastępczej na terenie powiatu wieruszowskiego	14
5.1. Rodzinna piecza zastępcza	15
5.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	22
5.3. Usamodzielnianie wychowanków na terenie powiatu wieruszowskiego	25
6. Analiza strategiczna SWOT pieczy zastępczej w Powiecie Wieruszowskim	27
III. Cele i kierunki działań ujętych w Programie Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej	28
IV. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	29
V. Plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	30
VI. Harmonogram realizacji Programu	30
VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych	36
VIII. Źródła finansowania Programu	37
IX. Adresaci programu	37
X. Realizatorzy Programu	38
X. Monitoring i ewaluacja Programu	38

*„Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz,
jeśli nie wie – wytłumacz, jeśli nie może – pomóż.”*
Janusz Korczak

Wstęp

Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem wychowawczym dziecka, której zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa, stworzenie warunków do rozwoju i edukacji dziecka, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych i bytowych. Więzi emocjonalne łączące poszczególnych członków rodziny oraz relacje między nimi mają wyraźny wpływ na rozwój i kształtowanie osobowości dziecka. Zgodnie z Europejską Kartą praw i obowiązków rodziców „rodzice mają prawo do wychowywania swoich dzieci w duchu tolerancji i zrozumienia dla innych, bez dyskryminacji wynikającej z koloru skóry, rasy, narodowości, wyznania, płci oraz pozycji ekonomicznej. Rodzice mają obowiązek wychowywać swoje dzieci w duchu odpowiedzialności za siebie i za cały ludzki świat.”

Prawa rodziny i prawa dziecka stanowią dobro chronione przez przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która m.in. stanowi, że Państwo ma obowiązek uwzględniania w swej polityce społecznej i gospodarczej dobra rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych, a ochrona dziecka należy do konstytucyjnych zobowiązań Państwa – każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców i przede wszystkim powinna zapewniać pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny, przygotowywać dziecko do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokajać potrzeby emocjonalne, bytowe, zdrowotne, edukacyjne i kulturalno-rekreacyjnych. Osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej powinny być otoczone w sposób szczególny różnymi formami wsparcia i opieki.

W związku z powyższym niniejszy Program pozwoli na wsparcie i poprawę warunków życia dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Celem głównym Programu jest

„Doskonalenie systemu opieki i zapewnienie wsparcia sprawującym pieczę zastępczą i ich wychowankom na terenie powiatu wieruszowskiego”, z wykorzystaniem doświadczeń wynikających z poprzedniego Programu.

Zaplanowane w Programie zadania stanowią kontynuację Programu realizowanego w latach ubiegłych tj. 2021-2023, którego celem głównym było „Tworzenie warunków do efektywnego rozwoju pieczy zastępczej, a także pomoc sprawującym pieczę zastępczą i ich wychowankom”.

Niniejszy Program jest spójny ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wieruszowskim na lata 2021-2027” oraz wpisuje się w realizację celu strategicznego A powyższego programu, mówiącego o konieczności zwiększenia wsparcia dla rodzin oraz zapewnienia odpowiedniej opieki nad rodziną.

I. Podstawy prawne, zadania własne i zlecone powiatu z zakresu pieczy zastępczej

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.);
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.);
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2452.);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720 ze zm.).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;

- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie: świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 13) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania

rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku, do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;

14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Do zadań zleconych realizowanych przez powiat należy:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1;
- 2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3;
- 3) finansowanie: wydatków związanych z dowozem do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, a także związanych z odwiezieniem dziecka, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na czas określony, jeżeli sposób i zasady pokrycia kosztów powrotu dziecka nie wynikają z orzeczenia lub informacji sądu lub innego organu państwa obcego, średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne - dotyczących osób, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2a, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych.

II. Diagnoza powiatu wieruszowskiego

1. Sytuacja demograficzna

Powiat Wieruszowski obejmuje siedem gmin: Czystary, Galewice, Łubnice, Sokolniki, miasto i gmina: Lututów, Wieruszów oraz Bolesławiec. Obszar 577,2 km² zamieszkiwany jest przez 41 583 mieszkańców, z czego 50,59% stanowią kobiety, a 49,41% mężczyźni (dane statystyczne GUS na dzień 31 grudnia 2022 r.). Średnio na 1 km² zamieszkują 72 osoby. 62,48% mieszkańców powiatu wieruszowskiego jest w wieku produkcyjnym, 15,83% w wieku

przedprodukcyjnym, a 21,68% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Potencjałem gospodarczym powiatu jest przemysł i rolnictwo.

2. Diagnoza problemów społecznych

Diagnostując środowiska rodzinne zagrożone dysfunkcją w różnych sferach życia, nie można zapomnieć o osobach korzystających z pomocy oferowanej przez ośrodki pomocy społecznej. Faktem jest, że dane statystyczne nie są w stanie przedstawić rzeczywistych problemów osób, które często żyją na krawędzi ubóstwa lub też nie korzystają ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej, z uwagi na dochód nieznacznie przekraczający kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania wsparcia.

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonują 4 Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i 3 Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy z Ośrodków Pomocy Społecznej w 2022 roku w porównaniu do poprzednich dwóch lat znacząco spadła, co przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenia z GOPS/MOPS na terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2020-2022

Rok	Liczba rodzin ogółem	Z tego na wsi	Liczba osób w rodzinach
2020	820	424	1795
2021	742	384	1502
2022	745	389	1482

Źródło: Dane z GOPS i MGOPS z terenu powiatu wieruszowskiego

Sytuacjami trudnymi są zdarzenia, które naruszają równowagę między potrzebami, działaniami i warunkami działania człowieka. Powody znalezienia się w ww. sytuacjach mogą mieć charakter długotrwały lub okresowy i oddziaływać tylko na samą jednostkę, grupę, społeczeństwo. Z danych przekazanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie wynika, że odnotowuje się spadek liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej. Najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy przez GOPS/MOPS jest ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Wzrasta liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie. Graficznym odzwierciedleniem danych nt. przyczyn korzystania z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej jest tabela nr 2.

Tabela 2. Główne przyczyny korzystania z pomocy GOPS/MOPS na terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2020-2022

Powód trudnej sytuacji życiowej	Ilość rodzin ogółem w następujących latach		
	2020	2021	2022
Ubóstwo	439	374	359
Bezdomność	15	19	12
Sieroctwo	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	131	117	123
Wielodzietność	84	66	64
Bezrobocie	212	195	203
Niepełnosprawność	296	273	266
Długotrwała lub ciężka choroba	372	384	379
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza i prowadzenia gospodarstwa domowego	178	139	120
Przemoc w rodzinie	5	8	11
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	61	66	53
Narkomania	1	3	0
Trudność w przystosowaniu się po wyjściu z zakładu karnego	19	13	8
Trudność w integracji osób, które uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenia losowe	10	10	5
Sytuacja kryzysowa	6	6	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: Dane z GOPS i MGOPS z terenu powiatu wieruszowskiego

Pomoc w formie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wszystkim osobom jej potrzebującym w szczególności dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, dzieciom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły

ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym. Liczbę osób i dzieci, którym przyznano posiłek w latach 2020-2022 z terenu powiatu przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Liczba osób z terenu powiatu wieruszowskiego, którym przyznano posiłek w latach 2020-2022

Rodzaj przyznanej pomocy	Liczba osób ogółem w następujących latach		
	2020	2021	2022
Posiłek	530	373	386
w tym dla dzieci	365	271	307

Źródło: Dane z GOPS i MGOPS z terenu powiatu wieruszowskiego

Wg. stanu na dzień 31.12.2020 r. wszystkie gminy z terenu powiatu wieruszowskiego miały zatrudnionego asystenta rodziny. W kolejnych latach 6 gmin z terenu powiatu zatrudniło asystenta rodziny, w Gminie Galewice nie został wyznaczony asystent rodziny do pracy z rodzinami. Z poniższej tabeli wynika, że liczba rodzin objętych wsparciem asystentów w poszczególnych gminach jest zróżnicowana.

Tabela 4. Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny w latach 2020-2022

Lp.	Gmina	Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny w następujących latach		
		2020	2021	2022
1.	Wieruszów	12	15	10
2.	Galewice	9	0	0
3.	Lututów	3	4	10
4.	Łubnice	14	14	14
5.	Czastary	9	7	7
6.	Bolesławiec	7	7	8
7.	Sokolniki	9	9	7
Ogółem powiat		63	56	56

Źródło: Dane z GOPS i MGOPS z terenu powiatu wieruszowskiego

Z informacji uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie powiatu wynika, że w **pięciu rodzinach** sytuacja jest na tyle kryzysowa, która doprowadzić może do umieszczenia dzieci w obszar pieczy zastępczej (Wieruszów – 1, Sokolniki – 1, Łubnice – 1, Galewice – 1, Lututów – 1). Ponadto żadna z gmin na terenie powiatu wieruszowskiego nie jest w posiadaniu mieszkań treningowych oraz bazy lokalowej mającej

na celu utworzenie mieszkań treningowych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, którzy pozbawieni są możliwości powrotu do miejsca zamieszkania.

3. Problem przemocy domowej na terenie powiatu wieruszowskiego

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej - przemoc domową należy rozumieć, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem władz publicznych jest zapewnienie wszystkim obywatelom równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności. Ww. ustawa nakłada na odpowiednie służby określone obowiązki i zadania oraz określa zasady postępowania zarówno wobec osób doznających przemocy jak i ją stosujących. Dodatkowo postępowanie służb normalizuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” odbywa się za pomocą wypełnienia formularza w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. „Niebieska Karta” służy udokumentowaniu faktów, a także stanowi dowód w sprawach sądowych.

W powiecie wieruszowskim w latach 2020-2022 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez KPP w Wieruszowie oraz instytucje pomocy społecznej utrzymuje się względnie na stałym poziomie, co przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez KPP w Wieruszowie, instytucje pomocy społecznej w latach 2020-2022

Liczba wszczętych procedur „NK” ogółem w powiecie wieruszowskim		
2020	2021	2022
57	48	53

Źródło: Dane z PCPR w Wieruszowie

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK)

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym pełnią dyżur następujący specjaliści: pracownik socjalny (w poniedziałki w godz. 15:30-17:00), prawnik (w środy w godz. 16:00-19:00) oraz psycholog

(w czwartki w godz. 16:00-20:00). Jak wynika z poniższej tabeli najczęściej porad udziela prawnik i psycholog.

Tabela 6. Liczba porad udzielonych przez specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej w latach 2020-2022

Rodzaj udzielonej porady	Liczba udzielonych porad w następujących latach		
	2020	2021	2022
socjalnych	43	35	39
psychologicznych	105	112	123
prawnych	105	119	127
Razem	253	266	289

Źródło: Dane z PCPR w Wieruszowie

Zakres udzielanych porad przez specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej jest bardzo szeroki. Najwięcej porad udzielanych jest w zakresie prawnym tj. darowizny, odszkodowania, zażalenia, podziały majątku, pomoc w sporządzeniu pism do sądu oraz w zakresie kryzysów rodzinno-mażeńskich, separacji, rozwodów, alimentów, konfliktów i problemów rodzinnych. Ogólna liczba udzielonych porad z roku na rok wzrasta, w związku z czym działanie Punktu Interwencji Kryzysowej na terenie powiatu wieruszowskiego jest w pełni zasadne.

Tabela 7. Liczba udzielonych porad przez specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej z podziałem na problemy z jakimi zgłaszali się mieszkańcy powiatu wieruszowskiego w latach 2020-2022

Zakres udzielonej porady	Liczba udzielonych porad w następujących latach		
	2020	2021	2022
Kryzysów rodzinno-mażeńskich, separacji, rozwodów, alimentów, konfliktów i problemów rodzinnych	48	64	50
Przemocy w rodzinie	10	15	16
Ograniczenia władzy rodzicielskiej, ustalenia i zaprzeczenia ojcostwa, kontaktów z dzieckiem	48	41	49
Trudności wychowawcze, problemy w nauce	36	34	33
Trudna sytuacja życiowa, problemy finansowe, zdrowotne i mieszkaniowe, w tym	33	23	34

problemy osób niepełnosprawnych			
Uzależnienia i współuzależnienia	-	7	9
Problemy osobiste, zaburzenia zachowania, trudności emocjonalne, zaburzenia psychiczne, nerwice, depresje, żaloba	36	40	27
Sprawy pracownicze	2	4	5
Ubezwłasnowolnienia	10	7	11
Prawne (darowizny, odszkodowania, zażalenia, podziały majątku, pomoc w sporządzeniu pism do sądu)	30	31	55
Razem	253	266	289

Źródło: Dane z PCPR w Wieruszowie

4. Placówki wsparcia dziennego

Funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny wspomagają działające w części gmin świetlice socjoterapeutyczne, opiekuńczo-terapeutyczne i profilaktyczne. Po zajęciach szkolnych dzieci mają możliwość spędzania czasu wolnego w ww. placówkach. Świetlice ukierunkowane są na kompensację braków powstałych w procesie rozwoju dziecka.

Funkcjonowanie świetlic na terenie powiatu wieruszowskiego, z podziałem na gminy przedstawia się następująco:

Miasto i Gmina Wieruszów:

1. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza – prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lubczyna - Lubczyna 13, 98-400 Wieruszów.
2. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza – prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, koło TPD w Pieczyskach, ul. Szkolna 1, 98-400 Wieruszów.
3. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza – prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, koło TPD w Wyszanie, ul. Szkolna 10, 98-400 Wieruszów.

Gmina Łubnice:

1. Świetlica wiejska w Łubnicach – prowadzona przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubnicach, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 50, 98-432 Łubnice.
2. Świetlica wiejska w Dzietrzkowicach – prowadzona przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubnicach, ul. Tysiąclecia 57, 98-432 Łubnice.
3. Świetlica wiejska w Kolonii Dzietrzkowice – prowadzona przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubnicach, ul. Wojska Polskiego 28, 98-432 Łubnice.
4. Świetlica wiejska w Wójcinie – prowadzona przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubnicach, ul. Plac Tysiąclecia 1, 98-432 Łubnice.

Gmina Sokolniki:

1. Świetlica gminna – prowadzona przez Bibliotekę Publiczną Gminy Sokolniki, ul. Parkowa 1, 98-420 Sokolniki.

Gmina Galewice

1. Świetlica wiejska – prowadzona przez Gminny Ośrodek Kultury w Galewicach, Osiek 105a, 98-405 Galewice.
2. Świetlica wiejska – prowadzona przez Gminny Ośrodek Kultury w Galewicach, ul. Kopernika 8, 98-405 Galewice.
3. Świetlica wiejska – prowadzona przez Gminny Ośrodek Kultury w Galewicach, Osowa 19, 98-405 Galewice.

Brak placówek wsparcia dziennego na terenie gmin: Bolesławiec, Czastary i Lututów.

5. Charakterystyka i analiza pieczy zastępczej na terenie powiatu wieruszowskiego

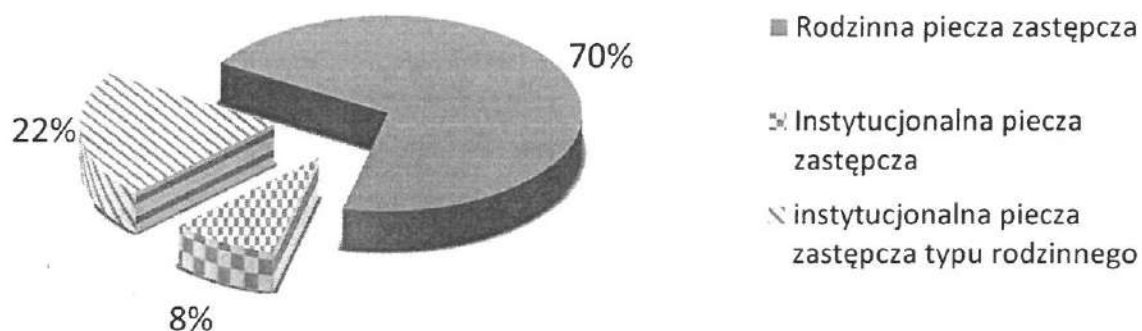
Zarządzeniem Starosty Wieruszowskiego nr 33/11 z dnia 25 października 2011 r., które zostało zmienione Zarządzeniem Starosty Wieruszowskiego nr 32/14 z dnia 13 listopada 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z powyższym powołano Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, w którym na dzień 31.12.2022 r. zatrudnieni byli w pełnym wymiarze czasu pracy następujący specjaliści: psycholog, pedagog oraz dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Od 01.10.2023 r. w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej

w pełnym wymiarze czasu pracy byli zatrudnieni: pedagog, pracownik socjalny, dwóch koordynatorów oraz psycholog, który został zatrudniony na umowę zlecenie.

Wg. stanu na dzień 31.12.2022 r. w pieczy zastępczej przebywało 63 wychowanków z terenu powiatu wieruszowskiego, z czego 22% (14 podopiecznych) w instytucjonalnej pieczy zastępczej typu rodzinnego, 8% (5 podopiecznych) w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem, a 70% (44 podopiecznych) w rodzinach zastępczych (w tym 3 poza powiatem), co ilustruje wykres poniżej. Ponadto 29 wychowanków z terenu innych powiatów przebywało w pieczy zastępczej na terenie powiatu wieruszowskiego – 18 w rodzinach zastępczych i 11 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Wykres 1. Procentowe zestawienie dzieci w pieczy zastępczej z terenu powiatu wieruszowskiego (wg. stanu na dzień 31.12.2022 r.)

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

5.1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzicielstwo zastępcze regulują przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem rodziny zastępczej jest wsparcie w wychowaniu dziecka rodzinie biologicznej, która z różnych względów nie może pełnić swojej roli w jego opiece i wychowaniu. Osoby, które chcą podjąć się rodzicielstwa zastępczego powinny zgłosić się do odpowiedniego ze względu na miejsce zamieszkania powiatowego centrum pomocy rodzinie. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza **spokrewniona**, **niezawodowa**, **zawodowa**, w tym pełniąca funkcję **pogotowia rodzinnego** i **zawodowa specjalistyczna** oraz **rodzinny dom dziecka**. Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – na ich wniosek.

Na terenie powiatu wieruszowskiego zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekę nad dzieckiem sprawują dziadkowie, bądź

rodzeństwo. Statystycznie z roku na rok przybywa rodzin zastępczych, co przedstawia tabela nr 8.

Tabela 8. Liczba rodzin zastępczych obsługiwana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie w latach 2020-2022 (wg. stanu na dzień 31.12)

Rodzaj rodziny zastępczej	Rok		
	2020	2021	2022
spokrewniona	26	27	29
niezawodowa	11	11	9
zawodowa	1	1	2
Razem	38	39	40

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Liczba rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych jest uwarunkowana ilością chętnych osób, które chcą podjąć się opieki nad dziećmi w pieczy zastępczej. Bycie rodzicem zastępczym to trudna rola wymagająca odpowiedniego przygotowania m.in. poprzez zdobywanie kompetencji do współpracy w zespole i wzmacniania więzi z rodziną naturalną dziecka. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie prowadzi stałą kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze i pozyskiwanie kandydatów poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozsyłanie ulotek i plakatów do funkcjonujących w powiecie wieruszowskim OPS i parafii.

W powiecie wieruszowskim nie funkcjonuje żadna rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka. Powyższa sytuacja jest spowodowana brakiem chętnych na pełnienie ww. funkcji.

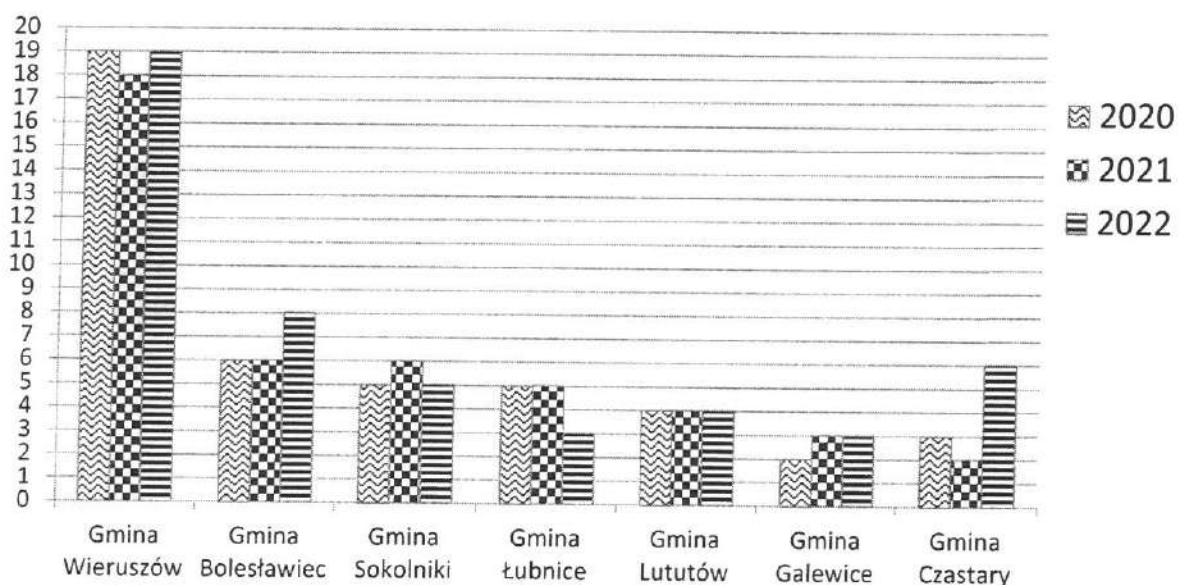
Tabela 9. Liczba kandydatów na rodziny zastępcze oraz wydatki na ich szkolenia w latach 2020-2022

Rok	Liczba rodzin	Koszt
2020	0	-
2021	3 (4 osoby)	zrealizowano nieodpłatnie przez Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjny w Łodzi
2022	1 (2 osoby - małżeństwo)	500 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Najwięcej rodzin zastępczych przebywa na terenie miasta i gminy Wieruszów, co może być związane z największą liczbą ludności w tej gminie, co przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Rozmieszczenie rodzin zastępczych w poszczególnych gminach w latach 2020-2022 (wg. stanu na dzień 31.12)

*Podane dane stanowią sumę wszystkich rodzin zastępczych w danym roku kalendarzowym. Liczba rodzin ulegała zmianie z powodu zawiązywania i rozwiązywania rodzin oraz usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków.

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Liczba dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wieruszowskiego z roku na rok wzrasta. Najwięcej dzieci umieszczanych zostaje w rodzinach zastępczych spokrewnionych, co odzwierciedla tabela nr 10. Znaczną liczbę dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wieruszowskiego stanowią dzieci pochodzące z terenu innych powiatów.

Wg. stanu na dzień 31.12.2022 r. na terenie powiatu wieruszowskiego przebywało łącznie 59 dzieci, w tym 18 podopiecznych pochodzących spoza powiatu, tj. z powiatów: Kluczbork – 3, Wrocław – 2, Wieluń – 4, Kępno – 2, Tarnów – 1, Sucha Beskidzka – 1, Pajęczno – 3, Gorzów Wlkp. – 1, Czarnków-Trzcianecki – 1.

Tabela 10. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2020-2022 (wg. stanu na dzień 31.12)

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych:	Rok		
	2020	2021	2022
spokrewnionych	39	42	43
niezawodowych	13	13	12
zawodowych	2	3	4
Razem	54	58	59

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej są w zdecydowanej większości w wieku szkolnym tj. 7-13 lat oraz w wieku 14-17 lat, które w najbliższych latach osiągną pełnoletniość i rozpoczną proces usamodzielniania się.

Tabela 11. Struktura wiekowa dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wieruszowskiego (wg. stanu na dzień 31.12.2022 r.)

	Liczba wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych wg. wieku					Razem
	od 0 do 3 lat	od 4 do 6 lat	od 7 do 13 lat	od 14 do 17 lat	od 18 do 25 lat	
spokrewnione	2	6	21	9	5	43
niezawodowe	2	2	2	4	2	12
zawodowe	-	-	2	2	-	4
Razem	4	8	25	15	7	59

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Przyczynami opuszczania przez dziecko rodziny zastępczej jest osiągnięcie pełnoletności i usamodzielnienie się, powrót pod opiekę rodziców biologicznych oraz przysposobienie przez rodzinę adopcyjną. PCPR systematycznie występuje z wnioskami o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci, w celu pozbawienia rodziców biologicznych praw rodzicielskich i zgłoszenie małoletnich do Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi. W roku 2022 organizator rodzinnej pieczy zastępczej wystąpił z 5 wnioskami o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń celem uregulowania sytuacji prawnej wobec 10 dzieci. Tylko w jednym przypadku sąd wszczął sprawę.

Powrót dziecka pod opiekę rodzica/rodziców biologicznych jest okresem długotrwałym, trwającym nawet kilka lat. Znikomy odsetek dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu wieruszowskiego powraca do rodzin biologicznych.

Tabela 12. Główne przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej przez dzieci w latach 2020-2022

	Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze w następujących latach		
	2020	2021	2022
powrót do rodziców biologicznych	2	2	2
adopcja	1	0	0
osiągnięcie pełnoletności i usamodzielnienie się	4	3	11

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Wg. stanu na dzień 31.12.2022 r. 3 dzieci pochodzących z terenu powiatu wieruszowskiego jest umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem, tj. w powiecie: wieluńskim – 1, sieradzkim – 2.

Rodzinom zastępczym udzielane są świadczenia finansowe na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka. Wysokość świadczenia uzależniona jest od typu rodziny zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 13. Wydatki gmin na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej w latach 2020-2022

Rok	Wysokość wydatków
2020	106.894,00 zł
2021	143.673,00 zł
2022	179.564,00 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie w latach 2020-2022 przyznawało następujące świadczenia dla rodzin zastępczych:

1. Pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej.
2. Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka.
3. Dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
4. Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka.
5. Pomoc na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

6. Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego.
7. Dodatek wychowawczy.
8. Świadczenie „Dobry Start”.

Tabela 14. Ogółem poniesione wydatki na ww. świadczenia w latach 2020-2022

Rok	Wysokość poniesionych wydatków
2020*	754.839,61 zł
2021*	857.649,12 zł
2022	778.200,07 zł

*Kwota ze świadczeniem „Dobry Start”

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022

Tabela 15. Zestawienie wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2020-2022

Rok	Wydatki związane z bieżącym utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych
2020	481.975,17 zł
2021	564.336,15 zł
2022	631.299,48 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 16. Jednorazowe świadczenia pieniężne dla nowopowstałych rodzin zastępczych w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	7	10	10
Kwota przyznanych świadczeń	9.249,00 zł	14.388 zł	14.500,00 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 17. Dodatek dla dziecka niepełnosprawnego przyznany w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	52	72	64
Kwota przyznanych świadczeń	10.774,61 zł	15.520,02 zł	14.777,55 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 18. Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	4	3	7
Kwota przyznanych świadczeń	750,00 zł	900,00 zł	2.100,00 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 19. Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	0	0	1
Kwota przyznanych świadczeń	0	0	1.000,00 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 20. Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	4	4	4
Kwota przyznanych świadczeń	8.000 zł	6.935,57 zł	10.000,00 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 21. Dodatek wychowawczy przyznany w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	466	517	212
Kwota przyznanych świadczeń	231.190,83 zł	255.569,38 zł	104.523,04 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Tabela 22. Wydatki na dzieci umieszczane poza powiatem w rodzinach zastępczych w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	80	126	92
Kwota przyznanych świadczeń	92.493,15 zł	108.697,52 zł	75.246,20 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Wydatki związane z umieszczeniem dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych ponoszą powiaty, z których pochodzą dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej. Zwrot kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wieruszowskiego regulują stosowne porozumienia.

5.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, w której umieszczane są dzieci o indywidualnych potrzebach, w szczególności:
 - legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - wymagające stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
 - wymagające wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.
- 3) Interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, w którym umieszczane są dzieci wymagające specjalistycznej opieki ze względu na stan zdrowia oraz w okresie oczekiwania na przysposobienie, nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ww. ośrodku dzieci nie mogą przebywać dłużej, niż do ukończenia 1 roku życia.

W Polsce najpowszechniejszą formą instytucjonalnej pieczy zastępczej są placówki opiekuńczo-wychowawcze, których zadaniem jest:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- 2) realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwianie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnianie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnianie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.) placówka opiekuńczo-wychowawcza jest prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- 1) socjalizacyjnego – zapewnia całodobową opiekę i wychowanie nad dziećmi powyżej 10 roku życia, u których powrót do rodziny biologicznej jest niemożliwy. W szczególnych sytuacjach do ww. placówki mogą być kierowane dzieci młodsze;

- 2) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności ww. placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki;
- 3) specjalistyczno-terapeutycznego – sprawuje opiekę nad dzieckiem z indywidualnymi potrzebami, w szczególności legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii, wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych;
- 4) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonują trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, tj. Rodzinny Dom Fundacji „Happy Kids” nr 5 w Lubczynie, Rodzinny Dom Fundacji „Happy Kids” nr 9 w Sokolnikach, Rodzinny Dom Fundacji „Happy Kids” nr 14 w Czastarach. Prowadzenie ww. placówek Powiat Wieruszowski zlecił w drodze otwartego konkursu ofert Fundacji „HAPPY KIDS” z siedzibą w Łodzi. Skierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego wydaje z upoważnienia Starosty Wieruszowskiego Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie w porozumieniu z Dyrektorem Domu. Podstawą skierowania do placówki rodzinnej jest orzeczenie Sądu o umieszczeniu dziecka w placówce albo wniosek rodziców lub opiekunów prawnych o umieszczeniu dziecka w placówce.

Wg. stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w pieczy instytucjonalnej na terenie powiatu wieruszowskiego przebywało 25 dzieci, z tego w Rodzinnym Domu Fundacji „Happy Kids” nr 5 w Lubczynie, przebywało 10 wychowanków (w tym 5 wychowanków z powiatu wieruszowskiego i 5 wychowanków z miasta Łodzi), w Rodzinnym Domu Fundacji „Happy Kids” nr 9 w Sokolnikach, przebywało 8 wychowanków (w tym 4 wychowanków z powiatu wieruszowskiego, 3 wychowanków z powiatu zgierskiego i 1 wychowanek z miasta Łodzi), w Rodzinnym Domu Fundacji „Happy Kids” nr 14 w Czastarach, przebywało 7 wychowanków (w tym 5 wychowanków z powiatu wieruszowskiego, 1 wychowanka z powiatu wieluńskiego i 1 wychowanek z powiatu zgorzeleckiego).

Tabela 23. Ogółem poniesione wydatki na placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonującej na terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Rodzinny Dom Fundacji „Happy Kids” nr 5 w Lubczynie	236.659,61 zł	273.569,15 zł	269.053,17 zł
Rodzinny Dom Fundacji „Happy Kids” nr 9 w Sokolnikach	245.193,56 zł	246.436,01 zł	259.664,92 zł
Rodzinny Dom Fundacji „Happy Kids” nr 14 w Czastarach	217.029,61 zł	235.292,78 zł	237.420,24 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Ponadto wg. stanu na dzień 31.12.2022 r. w 3 placówkach opiekuńczo-wychowawczych mieszczących się na terenie innych powiatów przebywało 5 wychowanków pochodzących z terenu powiatu wieruszowskiego tj. w Domu Dziecka w Namysłowie, w Domu Dziecka im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach oraz w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Strobowie), co przedstawia tabela nr 24.

Tabela 24. Liczba dzieci z terenu powiatu wieruszowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów ogółem w latach 2020-2022

Powiat	Rok		
	2020	2021	2022
Wieluński	2	1	1
Namysłowski	2	2	1
Skierniewicki	0	3	3
Razem	4	6	5

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, iż ogólna liczba dzieci pochodząca z powiatu wieruszowskiego i przebywająca w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów jest zadowalająco niska.

Tabela 25. Wydatki poniesione na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2020-2022

Powiat	Rok		
	2020	2021	2022
Wieluński	69.127,30 zł***	70.529,77 zł	92.682,32 zł
Namysłowski	111.561,56 zł	102.799,06 zł**	62.219,09 zł
Skierniewicki	0,00 zł	112.021,32 zł*	247.864,47 zł
Razem	180.688,86 zł	285.350,15 zł	402.765,88 zł

* 3 małoletnich umieszczona w placówce 10.06.2021 r.

** 1 małoletnia przebywała w placówce do 30.09.2021 r.

*** 1 małoletnia przebywała w placówce do 01.04.2020 r.

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

5.3. Usamodzielnianie wychowanków na terenie powiatu wieruszowskiego

Przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego funkcjonowania w środowisku jest nadrzędnym zadaniem każdej rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo-wychowawczej. W procesie usamodzielnienia wychowanka uczestniczą między innymi pracownicy PCPR, rodziny zastępcze oraz dyrektorzy i wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wychowanek samodzielnie podejmuje decyzje współtworząc plan usamodzielnienia i wskazuje opiekuna usamodzielnienia, a inne osoby włączone w ten proces pełnią funkcje doradcze. Duże znaczenie w przebiegu procesu usamodzielnienia odgrywa indywidualny program usamodzielnienia. Sporządzony dokument może być modyfikowany w trakcie procesu, gdy potrzeby wychowanka ulegają zmianom.

Młodzież, która osiąga pełnoletność w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych i decyduje się na opuszczenie rodziny lub placówki ma możliwość skorzystania z:

- a) Pomocy na kontynuowanie nauki, wypłacanej nie dłużej niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia, w sytuacji gdy kontynuuje naukę:
 - w szkole;
 - w zakładzie kształcenia nauczycieli;
 - w uczelni;
 - u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego,
- b) Pomocy na usamodzielnienie, która może zostać wypłacona w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielnienia, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia,
- c) Pomocy na zagospodarowanie, wypłacanej jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia. Pomoc ta jest najczęściej przeznaczana na zakup niezbędnych urządzeń gospodarstwa domowego, mebli, sprzętów niezbędnych do podjęcia zatrudnienia,
- d) Uzyskania pomocy w zapewnieniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz znalezieniu zatrudnienia,
- e) Uzyskania pomocy prawnej i psychologicznej.

Tabela 26. Liczba usamodzielnianych wychowanków korzystających ze wsparcia na podstawie Indywidualnego Programu Usamodzielnienia w latach 2020-2022

	Rok					
	2020		2021		2022	
Opuszczana forma pieczy zastępczej Forma pomocy:	Rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawczej	Rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
pomoc na kontynuowanie nauki	7	3	7	5	5	4
jednorazowa pomoc na usamodzielnienie	5	0	3	1	4	1
jednorazowa pomoc na zagospodarowanie	4	0	0	0	7	1

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Pomoc finansowa na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie przysługuje pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej niezależnie od uzyskiwanego dochodu, najczęściej podopieczni kontynuują naukę w szkołach zaocznych i jednocześnie podejmują pracę zarobkową.

Tabela 27. Wydatki poniesione na usamodzielnianych wychowanków korzystających ze wsparcia na podstawie Indywidualnego Programu Usamodzielnienia w latach 2020-2022

	Rok					
	2020		2021		2022	
Opuszczana forma pieczy zastępczej Forma pomocy:	Rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawczej	Rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
pomoc na kontynuowanie nauki	38.597,52 zł	13.150,00 zł	38.480,58 zł	29.966,03 zł	28.326,29 zł	25.005,00 zł
jednorazowa pomoc na usamodzielnienie	17.350,00 zł	0,00 zł	14.918,00 zł	1.735,00 zł	19.602,00 zł	7.839,00 zł
jednorazowa pomoc na zagospodarowanie	6.308,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	14.255,00 zł	1.782,00 zł

Źródło: Dane z PCPR Wieruszów

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie nie mają motywacji do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te utrudniają realizację indywidualnych programów usamodzielnienia, dlatego celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób.

6. Analiza strategiczna SWOT pieczy zastępczej w Powiecie Wieruszowskim

Poniższa analiza to ocena wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań w pieczy zastępczej na terenie powiatu, które pomogą wytyczyć cele i zadania do realizacji.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój pieczy zastępczej • Mała ilość dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej • Wsparcie specjalistyczne w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej • Mała liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wieruszowskiego, a umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem • Dobra współpraca z asystentami rodziny zatrudnionymi w OPS na terenie powiatu • Pozytywne relacje między rodzinami zastępczymi, a koordynatorami i Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej • Udział w kampaniach promowania rodzicielstwa zastępczego • Terminowa realizacja postanowień sądowych w zakresie zabezpieczenia miejsc w pieczy zastępczej • Podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych i rodziców biologicznych poprzez organizowanie szkoleń • Organizowanie w zależności od potrzeb grup wsparcia dla rodzin zastępczych	• Brak świadomości społecznej o potrzebach, możliwościach w zakresie rodziny zastępczej • Brak na terenie gmin rodzin wspierających • Brak specjalistycznych usług opiekuńczych • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, psychiatrę, mediator) • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły, nauczyciela • Brak w niektórych Gminach placówek wsparcia dziennego • Niewystarczające działania w gminach w zakresie prowadzonej profilaktyki rodzinnej, bądź o braku chęci rodzica biologicznego do poprawy własnej sytuacji życiowej.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją bezradnością, zarządzanie budżetem domowym • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym • Ogólnopolska kampania rodzicielstwa zastępczego „Już jesteś”	• Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę) • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży konsumpcjonizm, narastająca przemoc • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, hazardu, internetu, środków odurzających • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych • Brak osób gotowych do przyjęcia do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków • Brak współpracy ze strony rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do domu

III. Cele i kierunki działań ujętych w Programie Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 jest „**Doskonalenie systemu opieki i zapewnienie wsparcia sprawującym pieczę zastępczą i ich wychowankom na terenie powiatu wieruszowskiego**”.

Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada konieczność stworzenia planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, planu ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych, o których mowa w art. 56 ww. ustawy, uwzględniając założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, tj. konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

IV. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

Cele szczegółowe:

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Kontynuacja usług w zakresie profesjonalnego wsparcia dla pieczy zastępczej.
3. Wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Cel 1

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Zadania:

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Pozyskiwanie oraz kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.

Cel 2

Kontynuacja usług w zakresie profesjonalnego wsparcia dla pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Doskonalenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zespole ds. pieczy zastępczej.
2. Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny, tj. ośrodki pomocy społecznej, sądy i ich organy pomocnicze, szkoły.
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą poprzez poradnictwo specjalistyczne oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów.
4. Zapewnienie dzieciom z pieczy zastępczej wsparcia edukacyjnego w celu podniesienia ich wyników w nauce.
5. Zapewnienie dzieciom z pieczy zastępczej i opiekunom wsparcia społecznego, emocjonalnego poprzez podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.
6. Zapewnienie rodzinnym formom pieczy zastępczej przysługujących im świadczeń.

Cel 3

Wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom opuszczającym pieczę zastępczą.

V. Plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej**Cele szczegółowe:**

1. Ograniczenie liczby umieszczanych dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego na terenie powiatu.

Cel 1

Ograniczenie liczby umieszczanych dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zadania:

1. Tworzenie warunków do pozyskiwania większej ilości chętnych na rodziny zastępcze w celu ograniczenia tworzenia nowych placówek opiekuńczo - wychowawczych.
2. Przeciwdziałanie kryzysom w rodzinach naturalnych.

Cel 2

Utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego na terenie powiatu.

Zadania:

1. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb dzieci i młodzieży umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Zapewnianie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

VI. Harmonogram realizacji Programu

Głównym elementem Programu na poziomie realizacji jest jego Harmonogram działań, który uwzględnia działania jakie będą podejmowane w ramach zaplanowanych zadań,

wskaźniki monitorujące (mierzące) osiągnięcie zamierzonego celu, realizatorów Programu, instytucje i organizacje współpracujące oraz koszt i termin realizacji poszczególnych zadań.

Jednym z kluczowych działań w ramach realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 będzie udział pracowników PCPR w szkoleniu zawodowym, przygotowującym do prowadzenia szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej – pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Udział w szkoleniu i uzyskanie certyfikatu przez pracowników PCPR jest odpowiedzią na potrzeby występujące w powiecie tj. powstawanie nowych rodzin zastępczych. Dzięki temu kandydaci do pełnienia ww. funkcji nie poniosą wysokich kosztów dojazdu, oszczędzą czas i odbędą szkolenia w środowisku lokalnym.

**HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W RAMACH REALIZACJI POWIATOWEGO
PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE
WIERUSZOWSKIM W LATACH 2024-2026**

Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

Ad. 1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego	Rozpowszechnianie informacji w środowisku lokalnym dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej poprzez ulotki artykuły w prasie i na stronie www.	- Liczba ulotek - Liczba artykułów - Liczba plakatów	PCPR	lokalne media, strona internetowa, PCPR, Kościół	ok. 4.000,00 zł rocznie	2024-2026
		Udział w obchodach dnia rodzicielstwa zastępczego	- Liczba rodzin uczestniczących	-	Organizacje pozarządowe, RCPS	-	coroczne
		Udział w ogólnopolskiej kampanii rodzicielstwa zastępczego „Już jesteś”	- Liczba plakatów	-	MRiPS	-	2024-2026
		Organizacja pikniku	- Liczba rodzin uczestniczących	PCPR	-	ok 70.000,00 zł rocznie	coroczne
2.	Pozyskiwanie oraz kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej	Prowadzenie procedury kwalifikacyjnej	- Liczba wydanych wstępnych akceptacji	PCPR	-	w ramach budżetu PCPR	2024-2026
		Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, RDD	- Liczba przeszkolonych kandydatów	PCPR	-	w ramach budżetu PCPR	2024-2026
		Tworzenie nowych rodzin zastępczych	- Liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych	PCPR	-	-	2024 - 2026

Ad. 2. Kontynuacja usług w zakresie profesjonalnego wsparcia dla pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Doskonalenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zespole ds. pieczy zastępczej	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach	- Liczba odbytych szkoleń, - Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach	PCPR	RCPS w Łodzi, organizacje pozarządowe	ok. 3.500,00 zł rocznie	2024-2026
2.	Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny tj. OPS, sądy i ich organy pomocnicze oraz szkoły	Współpraca poprzez wymianę informacji pomiędzy instytucjami	- Liczba wydanych opinii do sądu, - Liczba informacji ze szkół	PCPR	Sąd Rejonowy, GOPS-y, MOPS, szkoły	-	2024-2026
3.	Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą poprzez poradnictwo specjalistyczne oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów	Udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i prawnej osobom tworzącym rodzinę zastępczą oraz wychowankom	- Liczba udzielonych porad psychologicznych - Liczba udzielonych porad pedagogicznych - Liczba udzielonych porad prawnych	PCPR	Specjaliści Punktu Interwencji Kryzysowej	w ramach budżetu PCPR	2024-2026
		Prowadzenie spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych	- Liczba spotkań, - Liczba uczestników	PCPR	-	ok. 11.500,00 zł rocznie	2024-2026
		Udział osób sprawujących pieczę zastępczą w szkoleniach podnoszących ich kompetencje opiekuńczo-wychowawcze	- Liczba szkoleń - Liczba uczestników	PCPR	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieruszowie	w ramach budżetu PCPR	2024-2026

4.	Zapewnienie dzieciom z pieczy zastępczej wsparcia edukacyjnego w celu podniesienia ich wyników w nauce	Udział w indywidualnych korepetycjach	- Liczba dzieci biorących udział w korepetycjach - Liczba udzielonych korepetycji	PCPR	-	ok. 153.600,00 zł rocznie	2024-2026
5.	Zapewnienie dzieciom z pieczy zastępczej i opiekunom wsparcia społecznego, emocjonalnego poprzez podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych	Udział w obozie socjoterapeutycznym oraz integracyjno-terapeutycznym	- Liczba dzieci i osób z ich otoczenia biorących udział w obozach - Liczba obozów	PCPR	-	ok. 290.000,00 zł rocznie	2025-2027
6.	Zapewnienie rodzinnym formom pieczy zastępczej przysługujących im świadczeń	Przyznawanie świadczeń dla rodzin zastępczych	- Kwota przyznanych świadczeń - Liczba przyznanych świadczeń	PCPR	-	ok. 831.000,00 zł rocznie	2024-2026

Ad. 3. Wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom opuszczającym pieczę zastępczą.	Pomoc w tworzeniu indywidualnych programów usamodzielnienia	- Liczba opracowanych programów	PCPR	-	-	2024-2026
		Wspieranie finansowe i rzeczowe dla pełnoletnich wychowanków	- Ilość udzielonej pomocy na zagospodarowanie - Ilość udzielonej pomocy na kontynuowanie nauki - Ilość udzielonej pomocy na usamodzielnienie	PCPR	-	ok. 145.149,00 zł rocznie	2024-2026

	Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	- Liczba skierowań do PUP w Wieruszowie	PCPR	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	-	2024-2026
	Wsparcie w pozyskaniu mieszkań z zasobów gminy	- Liczba pozyskanych mieszkań	PCPR	Urzędy miast oraz urzędy gmin	-	2024-2026
	Udzielenie pomocy psychologicznej oraz prawnej osobom usamodzielnianym	- Liczba udzielonych porad psychologicznych - Liczba udzielonych porad prawnych	PCPR	Specjaliści Punktu Interwencji Kryzysowej	w ramach budżetu PCPR	2024-2026

Plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Ad. 1. Ograniczenie liczby umieszczanych dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Tworzenie warunków do pozyskiwania większej ilości chętnych na rodziny zastępcze w celu ograniczenia tworzenia nowych placówek opiekuńczo - wychowawczych.	Odbycie szkolenia zawodowego kadry trenerów i organizatorów zastępczego środowiska rodzinnego, celem ułatwienia dostępu do szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, RDD	- Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniu - Liczba godzin odbytych szkoleń	PCPR	-	ok. 22.000,00 zł	2024
2.	Przeciwdziałanie kryzysom w rodzinach naturalnych	Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej	- Liczba szkoleń dla rodziców biologicznych - Liczba rodziców biologicznych objętych opieką asystentów rodziny	PCPR	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieruszowie GOPS-y, MOPS-y	-	2024-2026

Ad. 2. Utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego na terenie powiatu

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji	Termin realizacji
1.	Zaspokajanie niezbędnych potrzeb dzieci i młodzieży umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Dbanie o prawidłowy rozwój emocjonalny, społeczny, zdrowotny i religijny	- kwota przyznanej dotacji na opiekę i wychowanie podopiecznych	Powiat wieruszowski/ PCPR	Fundacja HAPPY KIDS w Łodzi	2024 r. 907.200,00 zł 2025 r. 950.400,00 zł 2026 r. 993.600,00 zł	2024-2026
2.	Zapewnianie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Podjęmowanie działań uwzględniających indywidualizację procesu wychowawczego i edukacyjnego w odniesieniu do każdego dziecka	- Liczba ocen sytuacji dziecka - Liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej - Liczb wydanych skierowań do placówek opiekuńczo - wychowawczych	PCPR placówki	GOPS-y, MOPS-y, szkoły, Fundacja HAPPY KIDS w Łodzi	-	2024-2026

VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W związku z powyższym na terenie powiatu wieruszowskiego do 5 lipca 2024 r. będą funkcjonować 2 rodziny zastępcze zawodowe, gdyż jedna z nich rezygnuje z funkcji pełnienia ww. rodziny zastępczej. Planuje się, że w powiecie wieruszowskim w każdym roku kalendarzowym zostanie utworzona 1 rodzina zastępcza zawodowa.

W oparciu o analizę danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych potrzeb i zagrożeń w środowiskach rodzin naturalnych uwzględniając możliwości finansowe powiatu, ustala się następujący limit rodzin zastępczych zawodowych.

Tabela 28. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2024-2026

Rok	Liczba rodzin zawodowych
2024	1
2025	1
2026	1

VIII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania „Powiatowego Programu Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 są środki finansowe pochodzące z:

- budżetu powiatu wieruszowskiego;
- budżetu państwa (w ramach Programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej);
- budżetu samorządów gminnych;
- budżetu samorządów powiatowych;
- ze środków samorządu wojewódzkiego;
- ze środków EFS.

IX. Adresaci programu

Beneficjentami Programu są:

- dzieci przebywające w pieczy zastępczej z terenu powiatu wieruszowskiego;
- rodziny zastępcze, funkcjonujące na terenie powiatu wieruszowskiego;
- usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej;
- kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej;
- placówki opiekuńczo-wychowawcze, funkcjonujące na terenie powiatu wieruszowskiego;
- rodzice biologiczni;
- społeczność lokalna.

X. Realizatorzy Programu

Realizatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie przy współpracy z:

- koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- asystentami rodzinnymi;
- pracownikami socjalnymi;
- rodzinami zastępczymi;
- placówkami opiekuńczo-wychowawczymi;
- sądami;
- Komendą Powiatową Policji w Wieruszowie;
- ośrodkami pomocy społecznej;
- urzędami gmin;
- Starostwem Powiatowym w Wieruszowie;
- Powiatowym Urzędem Pracy w Wieruszowie;
- organizacjami pozarządowymi;
- Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi;
- Punktem Interwencji Kryzysowej;
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wieruszowie;
- szkołami.

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie jest koordynatorem „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”. Program ten określa perspektywy polityki prorodzinnej Powiatu w perspektywie czasowej. Podobnie jak Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, dokument ten ma charakter otwarty i elastyczny. Monitorowanie ww. Programu będzie trwało przez cały okres jego realizacji, odbywać się będzie w oparciu o wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów określone w Programie. Realizacja programu jest działaniem długoterminowym, wymagającym zaangażowania oraz

dużej odpowiedzialności ze strony wielu instytucji. Ponadto efektywność programu zależeć będzie również od zaangażowania rodzin, którym udzielana jest pomoc, a także od wydolności systemu pomocy społecznej.

Koordynator Programu dokona oceny jego realizacji w corocznym sprawozdaniu z efektów pracy, przedkładanym Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu. Ewaluacja dokonywana będzie na podstawie analizy wskaźników monitorujących skuteczność realizacji celów szczegółowych. Dodatkowo będzie ona miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w tworzeniu Programu na kolejne lata.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

mgr Andrzej Żóraw